

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ivsti Baronii Veteracastrensis SS. Th. Et I. V. D.
III[ustrissi]mo Arch[iepisco]po Moguntino à Consilijs.
Epistolarvm Sacrarvm Ad Pontificem Max. Et Amplissimos
Cardinales &c. Libri VI**

Baronius, Justus

Mogvntiae, 1605

Liber IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70614)

IVSTI BARONII
VETERACASTRENSIS
EPISTOLARVM SA-
CRARVM
LIBER IV.

EPISTOLA I.

CLEMENS PAPA VIII.
IVSTO BARONIO VETERA-
castrensi.

*Dilecte Fili, Salutem & Apostolicam
benedictionem.*

EGIMVS non mediocri
cum voluptate litteras
tuas, superiori Decem-
bri mente ad nos *Mo-
guntia* datas, quibus te saluum & in-
columem ad tuos ex vrbe peruenil-
se scribis. ^a *Benedictus Deus*, ^b *diues in
misericordia*, qui ^c Angelum suum, fi-
delem comitem tecum misit, qui te
felici itinere huc duxit, & illuc re-
duxit. Illud autem gaudemus, quod
tea-

^a Ephes 1.3.
^b Eph. 2.4.
^c Tobia 5.
15.

te adeò lætari animaduertimus,
 quod *Romam* videris, arcem fidei,
 domicilium religionis, ciuitatem
 Sanctam, quam beatissimi Apосто-
 lorum Principes, *Petrus & Paulus* suo
 glorioso martyrio Deo consecrarunt,
 & cui totam doctrinam cum sanguine
 tradiderunt, quorum tu sacra limi-
 na piè veneratus es, illius gloriam a-
 gnoscens, qui *mirabilis est in Sãctis su-*
 is, & qui ad virtutem & victoriã cru-
 cis indicandam, ad sepulchra pisca-
 torum, & pellionum, Regum coro-
 nas feliciter & magno eorum bono
 p̄stravit. Delectati sumus hac tua læ-
 titia, & quod iure optimo Deo gra-
 tias agis, quod eius dono has anti-
 quissimas, & religiosissimas Basilicas
 obieris, & deuotè visitaueris, in qui-
 bus tot millia fortissimorum Chri-
 sti Martyrum quiescunt, qui fidei
 Catholicæ veritatem, quam acce-
 perant, vitæ & sanguinis sui profusi-
 one comprobata, nobis tradide-
 runt. Propterea autem delectamur,

V 4 quia

*d Tertull.
 de Prescrip.
 cap. 36.*

*e Psal. 67.
 36.*

quia ex his, quę scribis, perspiciamus, te vberem fructum ex Romana peregrinatione cepisse, & spiritum pietatis per Dei gratiam ex his sacris locis copiosius hausisse, qui pię & prudenter non tã vrbis magnificentiã, & antiquitatis memoriã quã Dei providentiã & potentiã admiratus es, qui per Sanctam crucem suam mundũ redemit, & vicit, & *per infirma quę elegit, fortia prostravit, & confudit.* Nam quod pię etiam commemoras, te ea recordatione gaudere, quod de manibus nostris diuina Sacrosãctę *Eucharistię* alimonia refectus, & à nobis et in *Lateranensi* nostra *Basilica* salutari *Confirmationis* Sacramento, & signaculo fidei obsignatus fueris, nos quidem indignissimi *dispensatores* sumus *mysteriorum Dei*, sed tamen gaudium tuum gaudemus, propter salutem animę tuę, qui vna es ex ouibus nostris, nobis à Deo commissis, & quia in te *diuitias bonitatis Dei* admiramur, qui te *ex tenebris eduxit*

1. Cor. 1.
27.

1. Cor. 4. 1.

1. Rom. 2. 4.

1. Pet. 2. 9.

duxit in admirabile lumen suum, sic age
 fili, conserva domum Dei, & ne eru-
 bescas crucem Christi, qua in fronte
 per manus nostras consignatus &
 confirmatus es, sed narra omnibus,
^k *quanta fecerit tibi Deus, qui potens est.* *Luc. I. 49.*

At illud quidem nihil necesse erat
 te scribere, aut nobis gratias agere,
 quod te libenter viderimus, & ali-
 quam amoris nostri significationē
 erga te & tuos adhibuerimus, certē
 valde ex animo id egimus, quia te a-
 mamus, & gerimus in visceribus Ie-
 su Christi, vna cum liberis tuis, quos
 à te Catholicè & piè educari, vt scri-
 bis, pergratum nobis est, illosq; pa-
 terne benedicimus. Sed illud periu-
 cundum, quod narras, te à Venera-
 bili fratre nostro *Archiepiscopo & Ele-
 ctore Moguntino* inter consiliarios &
 Assessores Consistorii sui tam beni-
 gnè allectum & adnumeratum esse,
 quo nomine insignem Antistitem
 plurimum in Domino laudamus, e-
 iusq; erga te beneficentiam nobis

V s gra-

gratissimam fuisse & esse testamur.
 Ne dubites fili, ¹ Dominus sollicitus est
 tui, nec ^m iustum seruum suum derelin-
 quet. Ipsum oramus, vt te sua cœlesti
 gratia semper tueatur, & nos tibi A-
 postolicam nostram benedictionē
 amanter impartimur. Datum Ro-
 mæ apud Sanctum Petrum sub an-
 nulo Piscatoris, die XXIII. Ianuar.
 M. DCIII. Pontificatus nostri An-
 no vndecimo.

1 Psal. 39. 18.
 in Psal. 36.
 25.

Siluius Antonianus Card.

EPISTOLA II.

CINTHIUS ALDOBRANDI-
 nus S. R. E. Cardina-
 lis

IUSTO BARONIO VETERA-
 castrensi S.

Ornatissime Domine.

GRATVLOR te ad tuos rediisse incolu-
 mem, quod ex tuis litteris gratum fu-
 it cognoscere. Lætum etiam illud, quod te
 aded

adeò humaniter exceptum narras primum ab *Episcopo Herbipolensi*, deinde ab ipso *Archiepiscopo & Electore Moguntino*, quibus profecto me hoc nomine plurimum debere profiteor. Quanquam id quod tu commendationi meæ tribuis, ego potius eorum humanitati, tuisque meritis imputandum censeo. Tibi quidem prodesse volui, & per eos nonnihil potuisse gaudeo. Utinam & à me ipso maiora, tibi que ac tuis vtiliora quandoque præstari possent, certarem utique cum iis omnibus, quibus dignitas tua maximè curæ, nec in ea ornanda à quocquam superarer. Accipies vnà cum his *Apostolicum Breue*, quale scilicet, & tu optas, & pietas tua meretur. Vale & nos mutuo amare pergito. Romæ die XXV. Ianuar. M. DCIII.

EPISTOLA III.

OCTAVIUS PARAVICINVS S.

R. E. Cardinalis

IUSTO BARONIO VETERA-
castrensi S.

Magnifice & Clarissime Vir.

PERLEGI cum voluptate litteras, quas XII. Decemb. ad me dedisti, quibus itineris tui ordinem, & acta denique reditum, &

314 IVSTI BARONII VETER.

& Spartam isthic assignatam complexus es. Tibi porro gratulor, mihiq; gaudeo, quod omnia Deo fauente, ex animi sententia cesserint, ipseque videris fructum aliquem nostri in te amoris, maximè penes laudatissimos Præsules *Moguntinum*, ac *Herbipolensem*, ad quos scripletamus, quod quidem, vt magis etiam indies experiaris, curabimus libentissimè officiis quibuscunque. Nouimus etenim quantum pietati ac virtuti tuæ insigni debeat. Nunc denique felicitia tibi tuisque omnia in perpetuum precamur à bonorum omnium auctore Deo, Romæ. die XXV. Ianuar. M. DCIII.

EPISTOLA IV.

BERNHARDINVS PAVLINVS
S. D. N. CLEMENTIS VIII. Pontif. Max.

Datarius

IVSTO BARONIO VETERACASTRENSI S.

LEGI libenter litteras tuas. Ita enim amanter scriptæ sunt, vt tuum omnem erga me amorem, quo nihil mihi potest esse carius, effundere videantur. De filio autem tuo, si eandem istam tuam in me animi benevolentiam respexeris, non esse, cur mihi gratias agas, reperies. Omnino hoc velim pro certò habeas, me quidquid illius,
& tui

& tui etiam ipsius iuuandi causa efficere potero, id omni tempore promptè ita effecturum, vt te etiam non minimumà me diligere intelligas. Benè vale. Deus verò te suis magis magisque indies augere benedictionibus dignetur. Romæ die 3. Martij. M. DCIII.

EPISTOLA V.

ILL^{mo} ET REV^{mo} D. CÆSARI BARONIO Sorano S. R. E. Cardinali

IUSTVS BARONIVS VETĒ-
racaſtrensĭs S.

Ill^{me} & Rev^{me} D^{ne}.

ACCĒPI facultatem S. Inquisitionis Romanæ, tua mihi opera impetratam, pergratam sanè illam mihi, atque antiquissimis exemplis, si de ratione taceam, corroboratam. Ita enim ^a Plàto palam in Legibus suis: Poëta inquit, præter ciuitatis leges & iura, item honesta & bona ne quid composito, & quod composuerit, ne cui priuatorum ante ostendere fas esto, quam iudicibus super hac re constitutis legum custodibus ostensa ea approbatag. Ita ^b Valerius de Numæ libris: Eos ^b Val. Max. quia aliqua ex parte ad dissoluendam religionem pertinere videbantur, L. Perulius Prætor Urb.

^a Lib. 7. de legib.

^b Val. Max. lib. 2. cap. 10.

Vrb. ex autoritate Senatus per victimarios igne facto, in conspectu populi cremavit. Ita denique^c Laertius (quæ singula etiam^d Lipsius noster observavit) de Protagora: Libros eius Athenienses in foro combusserunt, per praconem eos à singulis qui habebant, colligentes. Quamobrem quod in hoc Sanctum Ecclesiae institutum tam mordaciter, ut solent, hæretici invehuntur, insaniunt, nec aduertunt illud Apostoli:^f Profana & inaniloqua deuita. Multum enim proficiunt ad impietatem, & sermo eorum ut Cancer serpit. Et illud alterum:^g Hæreticum hominem post unam & secundam correptionem deuita, sciens quia subuersus est, qui eiusmodi est, & delinquit, cum sit proprio iudicio condemnatus. Nimirum hæc est illa^h amara colocynthis, hæcⁱ mors in olla, quam filij Prophetarum gustare non poterunt. Cæterum illud quod facultati meæ conditionis loco in textum reperio, de mittendis semper nouorum librorum foetibus in urbem, non satis assequor. Aut enim Italico more scriptum est, aut de grandibus solum voluminibus, quæ posteritatis memoriam expectant, accipiendum. Nam in subitis & extemporaneis scriptionibus nostris, quæ ut orbes ac patinæ in oblatrantes intempestiuè canes, ita illæ in subito incurstantes hæreticos iaciuntur, nescio vtrū cautelæ tantum aut curæ requirendum sit:

cum

^e Lib. 9. in
Sita Profana
ger.
^d Lib. ad
uers. Dialo-
gist.

^c Franc. Iu-
nius præfa-
ndicio ex-
purgat.
^f 2. Tim. 2.
17

^g Tit. 3. 10.

^h Galen. li.
6. simplic.
medicam.
ⁱ 4. Reg. 4.
4. 8.

cum & hic diligentia nihil ab ordinarijs
 censoribus prætermittatur: & mea illa *πα-*
νοσματα (de meis enim loquor) nihil sint
 aliud, quàm ^k *Hemeroby Hypanici*, aut ^l *her-*
bulae solstitiales. Sed tamen quia ^m *obediẽtiam*
meliozem scio victima, & in dubijs securio-
 ra præferenda sunt, libellum Elencticum
 quem iam ab reditu in *Hunniũ Pseudoitu-*
bilai Wittebergensis promulgatorem ador-
 nabam, abdicare potius, atque in alienum
 quasi nomen, in alienam familiam transde-
 re, quàm vel minimum à præscripto supe-
 riorum exorbitare malui. Tu vale Ill^{me} Do-
 mine, ac me nihilominus hoc dubio solue.
 Mogunt. Non. April. M. DCIII.

*Plin. li. ix.
 cap. 36.
 Plaut. in
 pœnul.
 m. Reg. 15.
 22.*

EPISTOLA VI.

ILL^{mo} ET REV^{mo} D. ROBERTO
 Bellarmino S. R. E. Cardinali, Archie-
 piscopo Capuano

IVSTVS BARONIVS VETERA-
 castrensis S. P. D.

Ill^{me} & Rev^{me} D^{ne}.

MIRABLEM *Præscriptionum* mearum
 casum! quæ tam longinquis oris va-
 gatæ, tam incertis authoribus ad te delatæ,
 nullum

2^a Psal. 76.
20. 21.

2^a Marul. 6.
1. cap. 4.

nullum tamen neque erroris comitem, neque viæ duces nominare potuerunt. Suspiciari licet, haud abfuisse eum, ^a Cuius via in mari, & semitæ in aquis multis, cuius vestigia non cognoscuntur, qui deduxit sicut ovis populum suum, in manu Moysi & Aaron. Sed utcunque sit, gaudeo munusculum meum tibi redditum, qui quod tam liberaliter de oppella etiam mea sperare audes, facis tu quidem singulari quodam tuo in me amore, renouasque memoriam Magni illius Pontificis Gregorij, qui aliquando laudes suas à probato quodam viro decantari audiens, ita respondisse fertur. ^b Deum deprecare frater, ut his quæ de me predicas, dignus efficiar, sicut & tu dignus es, cuius opinio improbari non debeat. Sed plerumq; euenit, ut ea quæ de ijs, quos amamus in medium proferimus, maiora verosint. Itaq; quamuis ista commendatione tua longè inferiorem me esse agnoscam, charitati tamen gratias ago. Idem ego tibi Ill^{me} Bellarmine: cui ut placere quam maximè cupio, ita vitam longissimam opto.

Mogunt. Non. April. M.

DCIII.

EPI-

EPISTOLA VII.

ILL^{mo} ET REV^{mo} D. CINTHIO

Aldobrandino, S. R. E.

Cardinali.

IUSTVS BARONIYS VETE

racastrensis S.

Ill^{me} & Reu^{me} Domine.

ACCERI paucis ab hinc diebus integrum litterarum ex urbe fasciculum, quas inter quasi signa ducebat quartum Sⁱ Dⁱ Nⁱ CLEMENTIS VIII. Pontificis Max. ad me miserum vermiculū *Apostolicum*. Quod ubi ego aspexi, cohorrui prope admiratione, atq; in sacra delapsus, tacitè mecum exclamare cœpi: *Unde mihi hoc, quod Sanctus* a Luc. 1. 48. Domini toties venire dignatus ad me? Equidem multi sunt haud paruo loco, quibus omnis sua felicitas præ hac felicitate mea sordet, cuperentq; minis aliquot, si liceret, vnā huiusmodi membranā redimere. Sed nec ego ex quo Regiam Domini cognoscere cœpi, vnquam meis quantacunq; cura exaratis litterulis persuadere potui, sine trepidatione sanctum illud Apostolicæ Maiestatis solium accederent, quod ipsis etiam Regibus venerationem inculcere videbant. Verumtamen bone Deus, quanta ibi

X cle-

clementia, quanta comitas, quanta humanitas hospitatur? Nunquam scribo, quin ad me rescribat, nunquam quaero, quin respondeat. Cui verò? Mihi ^b *Mysorum* ultimo, & quod aiunt ^c *καρῶν βαρβαροφώνων* facile principi. Quae ipsa *Φιλοφροσύνη* facit, ut cum nunc respondendi vicem debeam, litteris tamen illam, ne nimiam mihi scribendi licentiam arrogare, aut novas semper Bullas aucupari videar, reddere non audeam. Tu quaeso *Ill^{me} Domine*, pristinis tuis erga me meritis hoc adijce: age coram meo nomine Pontifici Max. gratias, excusa silentium, excusationemq; non ab ignavia aut obliuionis infami crimine pete, sed à modestiae officio, quod agnoscens S. Hieronymus, ^d *Christiani* inquit, *pudoris est, interdum etiam apud amicos (quanto magis apud tam sublimes principes?) tacere, & humilitatem suam magis silentio consolari, quam retractando veteres litteras ambitionis crimen incur- re.* De tuis verò litteris in praesens quoque nil respondeo, quam gratas fuisse illas, gratam gratulationem, gratissimam benevolentiae testificationem, quam ut ego perpetuo obsequiorum cultu tanquam iniecta strue alam atq; augeam, quam potero enixissimè conabor. Vale *Ill^{me} Cardinalis*. Mougunt. 3. Idus April. M.DCIII.

^b *Cic. Orat.*
pro Flac.

^c *Homer. 2.*
Iliad.

^d *Epist. 52.*
ad Pamma.
pro lib. suis
aduers. lo-
uano.

EPI-

EPISTOLA VIII.

ILL^{mo} ET REV^{mo} D. OCTAVIO
Paraticino S. R. E. Cardi-
nali

IVSTVS BARONIVS VETERA-
castrensis S.

Ill^{me} & Reu^{me} Domine.

EXPECTATISSIMAS litteras tuas ma-
gna animi voluptate vidi, maiori legi &
relegi: tanto quidem maiori, quanto plu-
ribus mensibus hoc à te beneficij genus de-
sideravi. Cum enim quotquot è sacro illo
augustoque *Purpuratorum Patrum* colle-
gio rebus meis patronos benigne adsciuit
Deus, certatim hæcenus (quod ego pietati
ipforum non meritis meis tribuo) aman-
tissimis me litteris suis salutassent, egoq; il-
las tanquam *Persicam* quandam *gazam* cu-
stodire, atque inter *κειμήλια* mea reponere
solerem, quò vel vnico hoc pignore poste-
ris meis pientissimæ matris erga me teroti-
num carulum demonstrarem Indulgentiã:

*non sic tempestate iactatus portum nauta
prospectat, non sic sitientia imbres arua deside-
rant, non sic curuo assidens littori anxia filium
mater expectat, vt ego tuas hæcenus deside-
tatas anxia quadam mente & suspenso o-*

X 2 culo

a Hieron.
Epist 41. ad
Ruffin.

culo expectavi litteras. Vix enim constare sibi numeri argumentum videbatur, nisi reliquis ordine in pluteo cōstitutis, tu quoque tuum adhuc vacuum in eodem locum expleuisses. Respondisti desiderio, scripsisti, stationē tuam occupasti, largius omnia & liberalius, quā opinio mea ferebat. Quid ego contra? Exulto, triumpho, loculamēta mea repleo, non quod vnus repleri queāt, sed quod primas secundæ tertiæque consequi soleant. Quod vbi feceris *Ill^me Cardinalis*, maximo me beabis gaudio, familiæq; tui in me amoris clariora figes argumenta.

De nostris rebus Germanicis, quatum te studiosissimum perspexi, pauca sunt qua scribam. *Ratisbonæ* Imperialia nunc Comitia agitantur. Utinam omine eo ac successu, quem res Christianæ flagitant. De *Argentinenſi* Episcopo: ut contrarijs inter se armis certant, *Lotharingia Dux* & *Brandenburgicus Elector Iunior*, cuius plerique *Protestantium* Principum partes adiutas cupiunt. Sunt qui eodem N. N. inclinare putent, sed ego plaris apud tam bellicosum Principem Dei atque Ecclesiæ causam futuram spero, quam ut contraria illi arma ferre audeat. De *Belgio* forte certiora apud vos, quam hic. *Ostenta* illa nimis diu robur suum & pertinaciam ostentat. Sed ille qui *b* *confringit capita leonum*, & *ferreas portas deicit*, nō dubito quin tandem

b Psal 57. 7

c II 45 2.

Act. 12. 10.

randem ostentatrici illi suas quoque vires
ostensurus sit. De cæteris taceo, teque cum
sancta vrbe, sanctissima curia Dei Opt.
Max. præsidio æternum commendo. Vale.
Mogunt. 3. Idus April. M. DCIII.

EPISTOLA IX.

ILLVSTRI ET REVERENDO
D. Ioann. Pistorio, Doctori Theologo
Clariss^o, Præposito Vratisla-
uiensi, &c,

IUSTVS BARONIVS VETE-
racastrensis S.

GRATVLERNE tibi prius, iam dudum ex
faucibus orci liberato, inq; Regia Dei
loco excelso & splendido inter lucidissimas
Ecclesiæ faculas cõstituto, *Illustris & R^{de}*
Dnc: an mihi gaudeam, vix demum recens
è *Calvinianis* voraginibus erepto, & nunc
ad contemplandam Catholicæ fidei purita-
tem oculos, ad propugnandã man^o vtcunq;
instruenti, equidem ambigo. Isthic benefi-
cium Dei commendat temporis maturitas,
illustrat nominis claritas, auget copiosissi-
ma ad omnes redundans vtilitas. Hic tem-
poris tarditas maturitate ætatis compen-
satur, obscuritas nominis patronorum fulgo-
re collustratur, commodorum vtilitas ex-
pectatione fulcitur. Quidni igitur gratuler

eminentissimæ dignitati tuæ, gaudeam humilitati meæ, vtrique ex morte excitatæ, ex tenebris extricatæ, ad salutis indubitatum tramitem constitutæ, Dei deniq; maximo, quod in hominem conferri potest, beneficio dotatę. Sed hanc gratulationem nostrā, vide quantus cæcorum dolor clamorq; interpellat. Illi enim distortos oculos animosque gerentes, distorta de nobis iudicia ferunt, gratiam Dei interpretantes pœnam, lumen tenebras, veritatem mendacium, salutem denique æternam sempiternum exitium. Qua in re etsi deplorandam magis quam exagitandam miserorum cæcitatem fateor, obstinata tamen illa in repudiandis defensionibus iustis surditas, insatiabilis calumniandi libido, qua in nos quasi furijs quibusdam incitati sine modo & ratione feruntur, nescio quomodo etiam patientissimum quemq; lacessit, ac stimulis agit incredibilib⁹. Vt primū per populos tua olim audita conuersio (liceat mihi ita communi Ecclesiæ stylo loqui) miram quātoperè incensi allophylorum animi, quam efferatę linguæ, conuocati Senatus, calculi omnium nigerrimi proiecti! Quo tempore ego cum^a Paulo custodiebam secus pedes meos vestimenta lapidantium Stephanum, nec min⁹ animo feriebam, quam illi lingua aut manu. Paulo post ad publicas illas conuicio-

a. 7. 7. 58.

EUM

rum *ἀπολόγους* suffectus (Cathedras magi-
 strales dico) nō minus acriter bacchabar &
 latrabam , quā grandes illi molossi , quo-
 rum rudimentis ego imbutus fueram , vt
 quod ab ^b *Augustino* alicubi scriptum est ,
iure tunc mecum non docendi cibo, sed refellen-
di fustibus ageretur. Nunc Dei munere ean-
 dem tecum viam ingressus, eandem fortu-
 nam experior, misereque odijs, calumnijs,
 proscriptionibus lancinatus, quasi grandi
 lapidum aceruo tantum non obruor ac se-
 pelior. Sed haec tenus fortè par conditio no-
 stra, *Illustris D^{ne} Pistori*: isthac verò impar,
 quod tu magno quodam animo è fluctibus
 illis & tempestatibus emensus, iam dudum
 per fugium nostrum & portum Ecclesiam
 limatissimis scriptis quasi fossa valloq; cin-
 xisti ac muniuisti: ego cum turbinibus ad-
 huc multis colluctans, neque pari robore
 pollens, parum tanta causa dignum instru-
 ere exercitum queo. Conuocaui tamè quas
 in procinctu habui copiolas, easque vt ^c *A-*
brahā suos vernas, in *Amraphel* & *Arioch*, ^{14.}
 & *Chodorlahomor*, & *Thadalgentium* re-
 gem eduxi, conflicturus si queam, sin min⁹,
 velitaturus. Cui⁹ ego te tyrocinijs quia quā
 maximè spectatorem opto, en tibi signa
 mea & castra, en tela & falces, tuis perdisi-
 miles scio, sed nec à tyrone acutiores requi-
 rendæ. De cæteris ^d *mibi omninò decretum,*
 X 4 est te

*b Lib. 1. de
 morib. Ca-
 thol. Eccles.
 cap. 18.*

c Genes. 14.

*d Hieron.
 Epist. 94.
 ad August.*

*est te non vt commilitonem, sed vt ducem
amare, te suspicere, colore, mirari, in aq. dicta
quasi mea defendere: idq; vt à me officij ge-
nus gratum habeas, peramanter oro. Vale.
Mogunt. 4. Calend. Iun. M. DCIII.*

EPISTOLA X.

OCTAVIVS PARAVICINVS

S.R.E. Cardinalis

IUSTO BARONIO VETERA-
castrensi S.

Clarissime Domine, vti frater.

FACIT singularis tua humanitas, vt tãti ç-
stimes, ac tãtopere extollas exiguã meã
in te benevolentia significatione: exiguam
inquam, ne dixei in inanem, cum verbis
tantum non te cõstet. At animum te meum
spectare in primis arbitror. Vnde & reliqua
tibi omnia merito polliceri potes, quã à
me ad tui commodum ac dignitatem ema-
nare possint. Addis noua quãdam de rebus
publicis, quorum cognitione oblectari me
solum recte autumas: pergratum vtiq;ue
hoc officium, ac tuum comprobat erga me
studium, vnde tibi magis obstringor. Vtinã
verò pijs votis tuis rerum euentus respon-
deant, quod si contigerit, vt sperare velim,
alias à te ipso litteras expectabo, quã maio-
ri quidem nos gaudio cumulabunt. Deum
pre-

precor, te seruet, ac ornet magis indies. Va-
le. Roma die 31. Maij. M.DCIII.

EPISTOLA XI,

ILL^{mo} AC REV^{mo} D. OCTAVIO
Paravicino S. R. E. Cardi-
nali

IVSTVS BARONIVS VETE-
racastrensis S.

CVM iam multos dies argumenti inopia
scribere ad urbem cessarem, Ill^{me} &
Rev^{me} Domine: tempestivè tandem rupit
silentium meum lætissima atque exopta-
tissima *Friderici Hujmanni*, viri Nobilissimi,
ac Palatini Electoris in arce *Bocksberga* Præ-
fecti cōvertio. Qui cum hæctenus annis sat
multis & ipse *Calvini* errores sectatus fuif-
set, & alios pro data sibi facultate sectari co-
ëgisset, fermè etiam, vt ^a *Hieronimi* verbis ^a *Epist. 99.*
vtar, *omnium iudicio summo* inter illos sacer- ^{ad Asell.}
dotio dignus decerneretur, tandem ^b percel- ^b *Acto. 9. 3.*
lente Domino cælitus Saulum, Catholicis ^c *scq.*
rum authorū, ac *Bellarmini* in primis nostri
lectione ad eò à pristino mentis furore de-
iectus, & ad Catholicam vnitatem dedu-
ctus est, vt non solum alacriter cum duo-
bus filiis lectissimis iuuenibus, *Herbipoli*
hæresin eierarit, Sacramentorum vinculis
se palam ac firmiter nobis astrinxerit, sed

& nunc, quantum audio, perpeſſionibus
 variis hanc profeſſionem ſuam ceu ſigillo
 obſignet. Cuius viri fortunato, vt & meam,
 quotieſcūq; mecū animo contēplor, toties
 Romanæ iſtæ mulieres mihi ſubeunt *Paula*
 & *Melania*:^c qua cum contemptis facultati-
 bus, pignoribusque deſertis crucem Domini
 quaſi quoddam pietatis leuarent vexillum ſa-
 bulam toti urbi præbuerunt. Quæ ſi balneas
 peterent (inquit^d S. Hieronymus) unguenta
 eligerēt, diuitias & viduitatem haberent ma-
 teriem luxuria & libertatis, DOMINÆ voca-
 rentur, & SANCTÆ. Nunc dum in ſacco & ci-
 nere formoſe volunt videri, in gehennam ignis
 videntur cum ieiuniis & pudore deſcendere:
 videlicet non licet eis applaudente populo peri-
 re cum turbis. Si gentiles hanc vitam carpe-
 rent, ſi Iudæi, haberent ſolacium non placendi
 eis, quibus diſplicet Chriſtus. Nunc verò, pro
 nefas, homines Chriſtiani, prætermiſſa domo-
 rum ſuarum cura, & proprii oculi trabe negle-
 cta, in alieno oculo feſtucam querunt. Lacerant
 ſanctum propoſitum, & remedium pœna
 ſua arbitrantur, ſi nemo ſit ſanctus, ſi omnibus
 detrahatur, ſi turba ſit pereuntium, ſi multitu-
 do peccantium. Tibi placet lauare quotidie: al-
 tius has mundities ſordes putat. Tu attagenem
 ructas, & de comefo acipenſere gloriaris: ego
 faba ventrem impleo. Te delectant cachinnati-
 um greges: me *Paula Melaniaque plangen-*
 tes:

& Hieron E-
 piſt. 99 ad
 Aſell.

Idem.

tus. Tu aliena desideras: ille contemnunt sua.
 Te delibuta melle vina delectant: ille potant a-
 quam frigidam suauiore. Tu te perdere exi-
 stimas, quidquid in presenti non habueris,
 comederis, deuoraueris: illa futura desiderant,
 Et credunt vera esse, quae scripta sunt. &c. Sed
 quid ego haec ad te Ill^{me} Domine? Refricare
 tibi volui gaudium, quod pro pietate tua
 ex huiusmodi conuersorum exemplis affa-
 tim capere soles. Nec dubito quin si hunc
 virum omni virtutum genere ornatissimū
 nosset, duplo hoc gaudium gauisurus esses.
 Faxit Deus, hanc restorationis Germanicæ
 Prorsus vberior deinceps Epitasis sequa-
 tur. Cui quidem conatui Ill^{us} Archiepisco-
 pus noster item Ren^{us} Episcopus Herbipoli-
 sis D. Iulius hæreticis passim reliquiis ex-
 purgandis toti incumbunt. Illisq; tanquam
 succenturiati accedunt duo laudatissimi v-
 triusq; prouinciæ Decani Cathedrales, D.
 Iohann. Schuicardus à Cronberg, Moguntinē-
 sis, & D. Iohann. Cunradus Kottwitz ab Aulen-
 bach, Herbipolēsis: viri religiosissimi, Catho-
 licæ vnitatis propugnatores acerrimi, nu-
 tritii liberalissimi: quorum hunc vnum te-
 nuiorum in Franconia Parochiarum subsi-
 diis vltra quinquaginta millia florenorum de
 suo sponte impendisse constat. O magnum
 Dei zeloten! quem non modo comparare,
 sed & anteferre possumus ambitiosis illis
 simul

o Lactant.
lib. 5. cap.
13.

f. TIT. II.
g. cor. 3. 5.
2.

simulachrorum cultoribus, ^o qui quidquid pretiosi habebant, ait Lactantius, in ea conferbant, quibus nec uti poterant, nec gratias agere qui accepissent. Quanto iustius est ^o verius, viuentia Dei simulachra, imò ^f ministros & ^o cooperatores Dei, excolere, ut promerere inuenire viuentem? Qui sicut vsui habent quicquid acceperint, ^o gratias agunt; ita Deus in cuius conspectu bonum feceris, ^o probabit, ^o mercedem pietatis exoluet. Quoniam enim mortalis conditio non patitur esse hominem ab omni macula purum, debent largitione perpetua peccata carnis aboleri. Vnum est enim sapientis ^o iusti ^o vitalis viri opus, diuitias suas in sola iustitia collocare: qua profecto qui eget, licet ille Crasum aut Crassum diuitiis superet, hic pauper, hic nudus, hic mendicus putandus est. Prouexit me longiuscule prestantissimorum virorum laus, quam nec tibi molestim fore spero; multo min^o Husmanni nostri conuersionem, quem ego tibi ut nobile Ecclesie virgultum, Baronio etiam atque Aldobrandino, deditissimis huic hominum generi Principibus, maiorem in modum commendo. Vale. Mogunt. Idib. Iul. M. DCIII.

Epi-

EPISTOLA XII.

CÆSAR BARONIVS SORANUS S. R. E. Cardinalis

IUSTO BARONIO VETERACASTRENSI S.

Vir Clarissime.

PERGRATVM mihi fuit auditu, quod de recenti conuersione D. *FridERICI HUSMANNI*, Palatini Comitæ præfecti significas, qui è *Saulo* effectus *Paulus*, è persecutore confessor, Catholicus ex hæretico, è castris tenebrarum in campum processerit lucis orthodoxæ. Atque eo quidem gratius accidit, quod iam quasi oculis cernam, tanto illam virum, diuina cooperante gratia, fortio-rem in Apostolicæ fidei palæstra futurum athletam, quanto acriorem olim scribis Catholicorum fuisse hostem. Ego quidem ni te sponte satis alacriter intelligerem in arenam descendere contra infensissimos Ecclesiæ Dei perduelles, facerem vt mea cohortatio, quam plurimi apud te valere sât scio, tui te officii admoneret: rogarerque, vt nihil tibi antiquius esse patere, ac desiderium conuersionis animarum. Verum id ea de causa facere præmitto, ne aut

ne aut de tua voluntate dubitare videar; aut tu aliter atque ego scriberem, interpretari possis. Scis mi *Iuste*, quæ præmia sunt ipsi constituta, qui alios ad pietatem erudiunt. * *Fulgebunt enim ut stella in firmamento*, & si bene contemplabere, non dubito, quin id vnum tibi ad æternam nominis tui memoriam conciliandam faciendum existimabis, ut quam maximam Iesu Christo animarum multitudinem lucrere. Valetudinem tuam diligenter cura. Romæ. 4. Non. August. M. DCIII.

EPISTOLA XIII.

CÆSAR BARONIVS SORANUS S. R. E. Cardinalis

NICOLAO SERARIO SOCIETAT. IESU THEOLOGO. S. P. D.

Admodum Reuerende Pater.

DELECTARVNT me mirum in modum litteræ tuæ, quibus significas, *Sancti Camerini* sacras reliquias nuper apud vos post tot annorum interualla inventas, & ad excitandam piorum deuotionem in lucem reuocatas esse. Ego certe pro mea in Sanctorum pignora religione cum præsens nõ possim, quod licet, absens ipsis vota supplex defero,

defero, & ore cordis osculum figo: *sanctum-que Camerinum*, ut pro me apud diuinam maiestatem intercedat, etiam atque etiam oro. Quod ad libellum *D. Ebroicensis* attinet, illum accepi; agnoscoque in eo tuam erga me humanitatem. De rebus *Moguntiacis* à te, ut scribis, stylo expressis, plurimum tibi gratulor. *Iusti Baronii*, nostri confutationem *Pseudo Iubilai Lutherani*, nondum vidi, desidero autem quam maximè. Verum cur suppresso nomine? & quodnam illud quod commemoras, *Romane Inquisitionis* præceptum? ego certè non satis quid eo velis, capio. malletem autem nomen apposuisse. Vale & nos ama. Romæ. Idid. Septemb. M.DCIII.

ÉPISTOLA XIV.

ILL^{mo} ET REV^{mo} D. CÆSARI
Baronio Sorano S. R. E. Cardinali.

IUSTVS BARONIVS VETERA-
castrensis S.

SVMMO mihi fuerat pretio redimendum
(^a cuius te verbis nunc alloquar, Ill^{me} &
Reu^{me} D^{ne}) ut amplitudo tua dignaretur
accipere, quod amantiſſimis litteris à me ſi-
bi postulat impertiri. Ecquid illud est? in-
quis.

*a Epist. ad
Marc. Fug-
ger. tom. I.
Ann. praes.
xama.*

quis. Dicam simul & faciam. Scribis *Serario* nostro, *Pseudolubileum* meum *VWittebergensem* nondum vidisse te, desiderare autem quam maximè. Quid mihi gratius, quid iucundius, quidue honorificentius accidere potuisset (agnoscis ^b tuæ iterum Epistolæ verba) quam ut mea qualiscunque festinata lucubratiuncula à tali tantoque Romanæ Ecclesiæ principe, cuius acerrimū iudicium, exquisitam doctrinam, ego caute fugerim, vel fugere merito atque exhorrescere debebam, sponte sua desideraretur? Animavit me profectò hæc voluntas tua, atque in eam etiam spem erexit, si quid fortè minus ad gustum tuum, aut accuratum illū summorū artificum tornū fuerit, facilioris me veniæ apud te locum inuenturū. Accipe igitur tenuem libellum, & non meo tantum studio, verum etiam operarum vereor negligentia plus satis rudem. Mantissæ loco *Serarius* adiecit *D. Chrysostomi Florum* nouum opus: ego dicaculi in te ac *Belarminum Stapletonumque* (me nescio quomodo * *Sazlem Prophetis* etiam accensuit occæcatissimus homo) hæretici Satyram: cui vtrum respondendo an silendo satisfieri expediat, ego equidem non decerno. Vos consilium capite, & quod placuerit, mandate. Faciam obsequendi vobis voluntatem probem, si non pugnandi dexteritatem.

b *Ibid.*

* *1. Reg.*
10.11.12.

De

De suppresso vero nomine meo in Anti-
 lubilæo, nec dum rationem assequeris?
 Ill^{me} Obsecro ne quid fraudis aut degene-
 ris timoris suspicare. Vna mihi *Inquisitio*
 vestra præ oculis fuit, cui, quia de mète du-
 bius, ad vnguem parere malui, quàm vel mi-
 nimæ inobedienciæ aleam subire. Tu tamé
 si fortè pinguius à me acceptam Bullam o-
 pinabere, eamque (quam mitto) de solidis
 atque æternis voluminibus, sicut ipse ma-
 gis magisque teor, interpretabere: fac per
 Deum quamprimum sciam, leuissimi ope-
 ris erit admissi erroris emendatio. Vale:
 Mogunt. 6. Idus Octob. M.DCIII.

BULLA S. INQUISITIO-
 nis Romanæ, super lectione
 librorum prohibi-
 torum.

DOMINICVS Tituli S. Mariæ trans
 Tiberim, Pinellus: Frater Hiero-
 nymus Bernerius, Tituli S. Lau-
 rentii in Lucina, Asculanus: Paulus Sfon-
 dratus Tituli S. Cæciliæ: Camillus Tituli
 S. Chrysogoni Burghesius: Franciscus Ti-
 tuli S. Crucis in Hierusalem, Auila: &
 Pompeius Tituli S. Balbinæ, Arigonius
 X nun-

nuncupati, Presbyteri miseratione diuina
 S. Romana Ecclesia Cardinales, in uni-
 uersa Repub. Christiana aduersus hereti-
 cam prauitatem Generales inquisitores, à
 Sancta Sede Apostolica specialiter deputa-
 ti: dilecto nobis in Christo IVSTO BARO-
 NIO Germano salutem in Domino sempi-
 ternam. Cum in generali congregatione S.
 Romanae & Vniuersalis Inquisitionis ha-
 bita in Palatio Apostolico apud S. Petrum
 coram S. D. N. Domino CLEMENTE
 diuina prouidentia Papa VIII. ac nobis die
 infra scripta pro parte tua supplicatum fu-
 erit, ut tibi quoscunque hæreticorum, seu
 aliàs prohibitos libros legendi & retinen-
 di ad effectum eorum hæreses & errores
 redarguendi & confutandi licentiam con-
 cedere dignaremur: nos quibus in primis
 cordi est, ut omnis hæretica prauitas è mè-
 tibus hominum tollatur, ac summopere
 cupientes ut S. Catholica & orthodoxa fi-
 des ubique floreat & augeatur, authorita-
 te Apostolica nobis in hac parte commissa,
 tibi, de cuius doctrina, prudentia, & in fi-
 dem Catholicam sinceritate, quibus apud

nos fide dignorum virorum testimonio
 commendaris. plane confidimus; ut omnes
 & quoscunque libros hæreticorum, seu a-
 lias prohibitos etiam in Indice Romano li-
 brorum prohibitorum damnatos, ad effe-
 ctum ut præmittitur, hæreses & errores in
 eis contentos redarguendi & confutandi,
 secreto & per te ipsum tantum, & sine a-
 liorum scandalo aut periculo legere & re-
 tinere liberè & licitè possis & valeas, li-
 centiam & facultatem, ad quinquennium
 proximè futurū ab infra scripta data nu-
 merandum duntaxat duraturam, tenore
 præsentium damus, concedimus & impar-
 timur. Non obstantibus in contrarium
 facientibus quibuscungq;. INIUNCTO ta-
 men tibi, ut tam præsentium litterarū ex-
 emplū, quā librorum prohibitorū, prædicto-
 rū, quos huiusmodi nostræ facultatis vigo-
 re leges aut retinebis, notā quamprimum
 exhibeas Ordinario loci, ubi te morari
 contigerit, ut tempore huius facultatis e-
 lapso, vel post obitum tuum, si te interim
 forte ex hac vita migrare contigerit, libri
 prædicti ei consignentur, ut provideat di-

ligenter, ne ad aliorum manus perueniant, sed per ipsum tradantur igni comburendi. VOLVMVS, praterea vt si te scribere aliquos libros contingat, priusquam eos typis mandes aut euulges, ad hanc Sanctam vniuersalem Inquisitionem Romanã mittere tenearis. In quorum omnium & singulorum fidem & testimonium presentes litteras gratis expeditas per infra scriptum nostrum Officii que eiusdem S. Romanae & Vniuersalis Inquisitionis Notarium fieri fecimus, & manibus nostris subscriptas, sigilli S. Inquisitionis predictae, quo in talibus vtimur, iussimus appensione muniri. Datum Romae in Generali congregatione dictae S. Inquisitionis, 4. Calend. Decemb. Anno à Natiuitate D. N. Iesu Christi. M. DCII. Pontificatus Sancti^{mi} In Christo Patris & Dⁱ. Nⁱ. Dⁱ. CLEMENTIS diuina prouidentia Papae Octaui, Anno undecimo.

*Subscriptiones Cardinalium
supra nominatorum.*

*Quintilianus Adriannus S.
Rom. & Vniuersalis Inquisitionis
Notarius.*

EPI-

EPISTOLA XV.

ILL^{mo} ET REV^{mo} PRINCIPIB;
D. IULIO Episcopo Herbipolensi, Fran-
conia Ducis, &c.

IUSTVS BARONIVS VETE-
racastrensis S P. D.

Vix dum nuper ex Vrbe domum reuer-
sus, Ill^{me} & Rev^{me} Princeps, quieti me
dare, atque abstergendis aliquantulum iti-
neris molestijs vacare: id est leuare animū,
sarcire vires cogitabam: cū ecce amici missa
ad me petulantissima ac mordacissima Ae-
gidij Hunnij, noui, si dijs placet, in Saxonia
Iubitarij fecialis, seculari declamatione, ro-
gant obtestanturque, desperatae hominis
maledicentiae occurram, machinisque ad-
motis calumniarum tela infringere, men-
daciolorum valla subruere annitar. Renuo,
excusosque primum lassitudinem, deinde nū-
dinarum tempus propè instans: tertio ata-
tem meam ac tyrocinium, nominoque qui
rectius hanc Spartam videantur ornaturi.
Abnuunt, instant, persuadentque tandem,
promittam, facturum quod possem. Adij-
cio animum, apto calamum, scribo festinata
magis quàm deliberata opera. Prodit tan-
dem libellus, atque in hostem gladium vi-
brat. Ille priusquam mucro meus ad latus

Y 3 eius

eius pertingeret, concidit, atque infelicem animam exhalat, non stylo meo, sed numinis vi perculsus. Hic ego reuocare libellum, si possem. Sed exiuerat iam ultra limen nostrum, atq; in manus plurimorum peruenerat. Sino igitur ire, ac quem viuum nō poterat, eius mortui manes infestare Iubeo. Venit is nunc etiam ad te *Ill^{me} Princeps*, nō quod quisquam tuorum hoc pharmaco indigeat: absit, perpurgasti satis arua tua, euulsiisti diligentissimè lolia illa, & lappas, & tribulos, & vrticas, & si quid amplius huius senticeti est: sed quod tibi fidem meam in Deum, studium in Ecclesiam, gratitudinem in benemeritos probare cupio. Quib⁹ quā rectè non solum te accenseam, sed inter nobiliora etiam capita constituam, norunt ij, qui nuper oculati tuæ in me reducem comitatis, tuæ liberalitatis & hospitalitatis testes fuerūt. Sine per Deum* *Macedonem* illum *PHILIPPVM* meminere, qui cum *Philoni Thebano*, cuius obses *Thebis* hospitio usus, beneficentiaque cumulatus erat, varia munera mitteret, illeque nullum admitteret: *noli* inquit, *opinionem inuicti adimere mihi, dum benefaciendo & demerendo te reddar inferior.* Si quid simile à te metuerem, *Ill^{me} Princeps*, simile responsurum daré, nō quod magnitudine tecum contendere velim (qui enim ita insaniam?) sed quod gratitudi-

* *Plutarch.*
in Apoph.

tudine cum beneficijs tuis certare. Vale, tenuemq; meam opellam non veteranorum lacertis, sed anniculorum tyrunculorum viriculis admetire. Mogunt. 12. Calend. Octob. M. DCIII.

EPISTOLA XVI.

IULIUS DEI GRATIA EPISCOPUS Wirceburgensis & Franconiaë Dux, &c.

IUSTO BARONIO VETERA-
castrensi S.

TVAM aduersus Hunnium Wittebergensis Pseudolabilai promulgatorem, concertationem litterariam, rectè accepimus. Peritè & animosè iugulum ipsius petuisti, feliciter eundem confodisti. Ictum licet ipse defunctus, & longiori vita minimè dignus haud sentiat, sentiunt tamen, quotquot delira ipsius placita sectantur, eumque tanquam fulgentissimam Euangelij & purioris doctrinæ facem prædicant. Breui opusculo, & paucis vigilijs multa quæ ad Catholicæ Ecclesiæ famâ illustrandâ, multa quæ ad dogmata fidei cõfirmãda spectât, egregiè præstitisti, non vt nouitius, sed veteranus & exercitatissimus in castris Catholicorum miles. In confutandis & expugnandis aduersarijs nostris, vt dimicare

Y 4   pergas

* 1. Reg.
15.28.

pergas animo intrepido, non hortamur, cum probè nobis constet, voluntatem ac literaria subsidia * *ad praeliandum praelia Domini* haud tibi deesse. Sospitem & incolumem te diu optamus, & paterno amore complectimur. Vale & nos, vti antehac, amare perge. Wirceburgi. 18. Octob. An. M.DCIII.

LIBRI QVARTI EPISTOLARVM FINIS.

IVSTI